

USTAWA

z dnia .....

o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych
ustaw¹

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 2:

a) pkt 2) otrzymuje brzmienie:

„2) kopalnia – jednostka organizacyjna przedsiębiorstwa górniczego stanowiąca zakład górniczy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt. 18) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 633);”;

b) pkt 4) otrzymuje brzmienie:

„4) gmina górnicza - wspólnota samorządowa oraz jej terytorium, na obszarze którego znajduje się co najmniej jeden funkcjonujący, przewidziany do likwidacji, pozostający w likwidacji lub zlikwidowany zakład górniczy, którego tereny mają być przejęte lub już przejęła gmina górnicza albo które zostały w planie ogólnym gminy przewidziane do zagospodarowania przez gminę;”;

c) kropkę na końcu punktu 6) zastępuje się średnikiem;

d) po pkt 6) dodaje się pkt 7) – 11) w następującym brzmieniu:

„7) teren pogórnicy – przestrzeń odpowiadająca terenowi lub sąsiadującym terenom górniczym, w granicach których zakończono prowadzenie robót górniczych;

Komentarz [A1]: Jeśli chodzi o definicję gminy górniczej, to można rozważyć pozostawienie dotychczasowego kształtu tej definicji (poniżej).

Aktualnie:

4) gmina górnicza - gminę, na której terenie jest:

a) wykonywana albo była wykonywana po dniu 14 stycznia 1999 r. działalność gospodarcza objęta koncesją na wydobywanie węgla kamiennego i na rzecz której przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane lub było obowiązane po tym dniu uiszczać opłatę eksploatacyjną, o której mowa w przepisach prawa geologicznego i górniczego,

b) zlokalizowany albo był zlokalizowany po dniu 14 stycznia 1999 r. zakład górniczy albo część tego zakładu;

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

8) likwidowany zakład górniczy - wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wydobywania kopalin ze złoża, podlegających likwidacji określonej w projekcie zagospodarowania złoża, a następnie w planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane oraz technologicznie z nimi związane obiekty i urządzenia przerobcze;

9) kierunki zagospodarowania terenów pogórnich - założenie planistyczne określające sposób zagospodarowania gruntów na terenach pogórnich ustalone w strategii rozwoju gminy lub planie ogólnym gminy albo w odrębnej uchwale rady gminy;

10) przejęcie nieruchomości likwidowanego zakładu górniczego - nieodpłatne nabycie nieruchomości przez gminę lub inną gminną osobę prawną, na ich wniosek, w ramach realizacji kierunków zagospodarowania terenów pogórnich;

11) plan zagospodarowania terenów pogórnich - samodzielny plan określający sposób zagospodarowania terenów pogórnich sporządzony na podstawie kierunków zagospodarowania tych terenów, zawartych w strategii rozwoju gminy lub w planie ogólnym, odrębnej uchwale rady gminy bądź zawarty już w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.”;

2) art. 6 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zakres i sposób likwidacji kopalni określa przedsiębiorca, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze, w projekcie zagospodarowania złoża lub w dodatku do niego i planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego, po dokonaniu uzgodnienia z właściwym wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) lub zgodnie z już przyjętymi kierunkami zagospodarowania terenów pogórnich.”;

3) w art. 8e:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W stosunku do nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezbędnych do prowadzenia zakładu górniczego kopalni zbywanej na podstawie art. 8a ust. 1 i 1a, gminom nie przysługuje prawo ich pierwokupu, chyba że prawo pierwokupu ma być wykonywane w związku z likwidacją zakładu górniczego, jeżeli takie nabycie, jako przejęcie o którym mowa w ust. 4-6, zostało przewidziane w strategii rozwoju gminy, planie ogólnym gminy, uchwale dotyczącej

kierunków zagospodarowania terenów pogórnich oraz w projekcie zagospodarowania złoża lub w przyjętym planie ruchu likwidowanego zakładu górnich. Przepisów art. 109 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899) nie stosuje się.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do przeniesienia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości rolnych przez przedsiębiorstwo górnich na podstawie zdarzeń prawnych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 2, jeżeli ich nabywcą jest Skarb Państwa, państwowa osoba prawna, gmina, inna gminna osoba prawna lub przedsiębiorstwo górnich.”;

c) po ust. 3 dodaje się ust. 4 – 7 w brzmieniu:

„4. Z chwilą przyjęcia w strategii rozwoju gminy lub w planie ogólnym formy nieodpłatnego nabycia przez gminę nieruchomości położonych na terenach pogórnich od przedsiębiorcy górnich lub Skarbu Państwa na zasadzie skorzystania z prawa pierwokupu, nabycie następuje na podstawie aktu notarialnego, po uprzednim sporządzeniu protokołu przejęcia.

5. Protokół, o którym mowa w ust. 4 określa szczegółowo zobowiązania i ciężary związane z nieruchomością oraz szkody, w tym szkody historyczne objęte remediacją lub wcześniej niezidentyfikowane, co do których powstały lub powstaną świadczenia z tytułu szkody lub inne zobowiązania.

6. Zobowiązania i ciężary, o których mowa w ust. 5 obciążają przedsiębiorcę prowadzącego likwidację zakładów górnich lub inne podmioty prowadzące działalność na terenach pogórnich, w wyniku której powstały zobowiązania i ciężary.

7. Minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady, zakres i tryb nieodpłatnego przejęcia terenów pogórnich przez gminy.”;

Komentarz [A2]: Przejęcia lub inwentaryzacji - pozostawiamy do rozważenia.

4) po rozdziale 7 dodaje się rozdział 7a w następującym brzmieniu:

„Rozdział 7a

Zagospodarowanie terenów pogórnich

Art. 23a. Gminy górnicze mogą podjąć się zagospodarowania terenów pogórnich, ich przejęcia, samodzielnie lub na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego, w tym także z przedsiębiorstwami górniczymi.

Art. 23b.

1. W celu zagospodarowania terenów pogórnich, przejęcia ich w tym celu przez gminę, tereny górnicze likwidowanych zakładów górniczych ustanawia się jako tereny pogórnich na podstawie uchwały rady gminy, chyba że w przyjętej strategii rozwoju gminy lub planie ogólnym gminy przewidziano już przejęcie, zagospodarowanie tych terenów przez gminę jako terenów pogórnich w rozumieniu ustawy.
2. Uchwała, o której mowa w ust. 1 powinna zawierać określenie obszarów obejmowanych terenem pogórnich ze wskazaniem numerów działek i obrębów ewidencyjnych, zgodnie z ewidencją gruntów i budynków.
3. W przypadku byłych terenów górniczych likwidowanych lub zlikwidowanych kopalń bądź przejętych przez przedsiębiorstwo górnicze, gdy brak jest przyjętych przez gminę strategii rozwoju lub planu ogólnego gminy, które zawierałyby kierunki zagospodarowania terenów pogórnich, to do podjęcia odrębnej uchwały określającej kierunki zagospodarowania terenów pogórnich stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.) dotyczące uchwalania planów miejscowych, chyba że plany te przewidują już przejęcie nieruchomości przez gminę w ramach realizacji kierunków zagospodarowania terenów pogórnich.
4. Uchwała, o której mowa w ust. 1, nie wymaga dla jej skuteczności zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o ile jednocześnie uchwalono plan ogólny gminy lub trwa postępowanie w sprawie jego uchwalenia, przewidujące objęcie nieruchomości terenów górniczych terenem pogórnich,

Art. 23c.

1. Jeżeli uchwała o ustanawianiu terenów pogórnich lub strategia rozwoju gminy, postanawiająca o ustanowieniu na określonym obszarze terenu lub terenów pogórnich,

nie przewidują kierunków ich zagospodarowania, kierunki te mogą być określone w planie ogólnym gminy lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, jednak jeżeli nie zostały one określone, określono je w sposób niepełny albo brak jest regulacji w tym przedmiocie, rada gminy przyjmuje kierunki zagospodarowania terenów pogórnicych w odrębnej uchwale.

2. Zmiana lub przyjęcie nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w celu dostosowania do przyjętego planu ogólnego gminy, powinny uwzględniać także informację o ustanowieniu terenów pogórnicych oraz kierunkach zagospodarowania terenów pogórnicych.
3. Jeżeli kierunki zagospodarowania zostały ustalone w planie ogólnym lub uchwałach, o których mowa w art. 23b ust. 2 oraz art. 23c ust. 2, co najmniej zgodnie z zachowaniem wymogów dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z określeniem zakresu inwestycji, to plan zagospodarowania terenów pogórnicych lub inwestycji zintegrowanych na tych terenach przyjmuje i wykonuje wójt (burmistrz, prezydent miasta). Przepisy ustawy o samorządzie gminnym stosuje się odpowiednio.

Art. 23d. Inwestycje przewidziane w planie zagospodarowania terenu pogórnicych lub inwestycji zintegrowanych, zaplanowanych na tych terenach, z chwilą uzyskania prawomocności, stają się inwestycjami celu publicznego.

Art. 23e. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 16 ust. 2, art. 64b ust. 2 i art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.), art. 42 i art. 206 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 344) oraz art. 26 ust. 5, art. 110 i art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 633) stosuje się z zastrzeżeniem art. 18 ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z ..., poz. ...).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W art. 10e ust. 3 pkt 7) otrzymuje brzmienie:
„7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, w tym w zakresie zagospodarowania terenów pogórnicych, wraz z zakresem planowanych działań;”;

2) W art. 10e ust. 3 pkt 9) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje po wyliczeniu zdanie:
„ - uwzględniając kierunki zagospodarowania terenów pogórnich, w tym kierunki rekultywacji gruntów, o ile zostały ustalone.”;

3) W art. 10f po ust. 2 dodaje się ustęp 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku gmin górniczych projekt strategii rozwoju gminy opiniuje właściwy dyrektor okręgowego urzędu górniczego, przedsiębiorca w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 9) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, którego przedsiębiorstwo górnicze znajduje się w likwidacji lub kierownik ruchu wyodrębnionych zakładów górniczych przewidzianych do likwidacji, właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska oraz starosta, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy. W przypadku braku opinii we wskazanym terminie uznaje się, że nie wniesiono uwag.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11 ust. 1aa otrzymuje brzmienie:

„1aa. Strategia rozwoju województwa jest spójna ze średniookresową strategią rozwoju kraju i krajową strategią rozwoju regionalnego, o której mowa w art. 14a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079 i 1846) oraz powinna być zgodna ze strategiami rozwoju i planami ogólnymi gmin górniczych.”;

2) w art. 11 ust. 1c pkt 9) kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje po wyliczeniu zdanie:

„- uwzględniając kierunki zagospodarowania terenów pogórnich zawarte w strategiach rozwoju i planach ogólnych gmin.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 633) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 1:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) prowadzenia przez gminy górnicze robót górniczych w celu likwidacji zakładów górniczych, rekultywacji, remediacji i rewitalizacji terenów pogórnich lub zagospodarowywania terenów zdegradowanych, przeprowadzanych w uzgodnieniu z właściwym wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta);”

Komentarz [A3]: W tej wersji przepisu dodatkowo należy dodać do art. 6 p.g.g. ust. 1d) gminą górniczą - gmina lub podmiot w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1309)

lub

„1a) prowadzenia przez gminy górnicze, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z ..., poz. ...), robót górniczych w celu likwidacji zakładów górniczych, rekultywacji, remediacji i rewitalizacji terenów pogórnicznych lub zagospodarowywania terenów zdegradowanych, przeprowadzanych w uzgodnieniu z właściwym wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta);”

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) robót podziemnych prowadzonych w celach naukowych, badawczych, doświadczalnych i szkoleniowych na potrzeby geologii i górnictwa, w tym robót prowadzonych na terenie stanowiącym własność samorządu terytorialnego dla realizacji strategii rozwoju gminy lub planu ogólnego;”

c) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) likwidacji obiektów, urządzeń oraz instalacji, o których mowa w pkt 1-4, w toku wykonywania robót lub po ich zakończeniu.”.

2) w art. 3 na końcu pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i po pkt 7 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) wykonywania robót w wyrobiskach likwidowanych lub zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych w celach innych niż określone ustawą, o ile stanowią własność samorządu terytorialnego lub podmiotu (należącego do) samorządu terytorialnego i mają być wykorzystane w celach określonych w strategii rozwoju gminy lub planie ogólnym.”

3) w art. 7 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy to przeznaczenia nieruchomości określonego w strategii rozwoju gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub planie ogólnym oraz w odrębnych przepisach.

2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub planu ogólnego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania

nieruchomości ustalonego w ramach kierunku rekultywacji lub dokumentach strategicznych, o których mowa w art. 9 pkt 3) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225 ze zm.) oraz w odrębnych przepisach.”

- 4) w art. 105 w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 3 w brzmieniu:

„3) jeżeli ruch likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) zakładu górniczego ogranicza się wyłącznie do rekultywacji gruntów terenów pogórnich w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2409) – w takim przypadku ruch likwidowanego zakładu górniczego (likwidowanej oznaczonej części) prowadzi się odpowiednio na podstawie przepisów ustawy, w tym obowiązków określonych w art. 129.”

- 5) w art. 108:

- a) ust. 6b otrzymuje brzmienie:

„6b. Plan ruchu zakładu górniczego, z wyłączeniem planu ruchu dla wykonywania robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węglowodorów, wymaga opinii właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta), natomiast plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego (likwidowanej oznaczonej części) wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta. Kryterium opinii lub uzgodnienia jest nienaruszenie zamierzoną działalnością przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w art. 7.”

- b) ust. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) odpowiednio opinię właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) albo informację o ich braku, a w przypadku uwag także oświadczenie przedsiębiorcy lub gminy górniczej o sposobie ich uwzględnienia lub przyczynach ich nieuwzględnienia;”.

Art. 5. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W art. 71 ust. 1 wyrazy "studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin" zastępuje się wyrazami "planów ogólnych gmin";

Komentarz [A4]: Zmiany art. 71, 72, 73 oraz 101a zostały już uwzględnione w takim kształcie, jak poniżej w [Rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw](#), druk sejmowy nr 3097. Zatem należy zwrócić uwagę przed ustaleniem ostatecznej wersji projektu niniejszej ustawy, czy i w jakim zakresie zostały przyjęte zmiany proponowane w ww. rządowym projekcie. W uzasadnieniu poniżej wskazano (z założenia), że ustawa nie dokonuje zmian w tym zakresie, właśnie z uwagi na uwzględnienie pożądaných zmian w projekcie (do modyfikacji, jeśli ustawa w takim kształcie zostanie uchwalona).

2) w art. 72:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"Określając ustalenia planu ogólnego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez:"

b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przy przeznaczaniu terenów na poszczególne cele oraz przy określaniu zadań związanych z ich zagospodarowaniem w strukturze wykorzystania terenu, ustala się proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia.

3. W odniesieniu do obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, terenów pogórnich, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych ziemi w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego określa się zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego, a w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - sposób zagospodarowania tych obszarów, w tym kierunki zagospodarowania terenów pogórnich.";

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

"5. Przez opracowanie ekofizjograficzne rozumie się dokumentację sporządzaną na potrzeby planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, charakteryzującą poszczególne elementy przyrodnicze na obszarze objętym planem i ich wzajemne powiązania.";

d) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

"6a. Wymagania w zakresie ochrony przed hałasem określa się z uwzględnieniem programów ochrony środowiska przed hałasem.";

3) w art. 73 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"Określając ustalenia planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, uwzględnia się w szczególności ograniczenia wynikające z:";

4) art. 101a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Funkcję pełnioną przez powierzchnię ziemi ocenia się na podstawie jej faktycznego zagospodarowania i wykorzystania, chyba że inna funkcja wynika z przeznaczenia terenu w planie ogólnym gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej."

Art. 6. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 3 pkt 1) otrzymuje brzmienie:

„1) uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, 2127 i 2269), programach ochrony środowiska przyjmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego, strategiach rozwoju województw, planach zagospodarowania przestrzennego województw, strategiach rozwoju gmin, strategiach rozwoju ponadlokalnego, planach ogólnych gmin, kierunkach rekultywacji i planach zagospodarowania terenów pogórnicych, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz w działalności gospodarczej i inwestycyjnej;”.

Komentarz [A5]: Podobnie, jak w przypadku powyżej. W rządowym projekcie ustawy zostało uwzględnione zastąpienie studium uwarunkowań planem ogólnym. Należy jednak monitorować, w jakim kształcie ostatecznie zostanie uchwalony przepis.

Art. 7. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 166 ust. 1 pkt 1) otrzymuje brzmienie:

"1) obszary szczególnie zagrożenia powodzią uwzględnia się, określając ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju województwa, strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, planu ogólnego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gminnego programu rewitalizacji, kierunkach rekultywacji i planach zagospodarowania terenów pogórnicych, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy;”.

Komentarz [A6]: Uwaga, jak wyżej.

2) W art. 326 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3, uwzględnia się, określając ustalenia strategii rozwoju województwa, planu

Komentarz [A7]: Uwaga, jak wyżej. Tak zaproponowane brzmienie przepisu jest właściwe, jednak jeśli nie zostanie uchwalone w takim kształcie w ramach rządowego projektu ustawy, będzie należało zgłosić podobną propozycję.

zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, planu ogólnego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 20, po ust. 6, dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

“7. Kierunek rekultywacji musi być zgodny ze strategiami rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225 z późn. zm.), z właściwymi planami ogólnymi gmin oraz kierunkami zagospodarowania terenów pogórnicych, o ile zostały ustalone.”.

2) W art. 22:

a) w ust. 1 pkt 2) po wyrazach „osobę obowiązującą do rekultywacji gruntów” dodaje się wyrazy: „lub jej następcę prawnego w przypadku, o którym mowa w art. 8e ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego;”;

b) w ust. 1, po pkt 3), dodaje się pkt 3a) w następującym brzmieniu:

„3a) przesłanki odstąpienia od dotychczasowego ustalonego kierunku rekultywacji lub zmiany harmonogramu rekultywacji;”

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W odniesieniu do nieruchomości położonych na terenach pogórnicych, na których przysługuje gminom prawo skorzystania z pierwokupu w drodze nieodpłatnego przejęcia tych nieruchomości, zgodnie z art. 8e ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, lub w odniesieniu do których prawo to zostało już wykonane przez gminę, w sprawach, o których mowa w ust. 1, decyzje wydaje starosta, po dokonaniu uzgodnienia z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta).”;

d) w ust. 3:

- wyraz „Osoby” zastępuje się wyrazem „Podmioty”;
- skreśla się kropkę na końcu zdania i dodaje wyrazy: „i konieczności modyfikacji kierunku rekultywacji związanej ze zmianą dokonaną w aktach prawa miejscowego lub przyjęcia przez radę gminy uchwały o kierunkach.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W art. 2 kropkę na końcu pkt **21/35** zastępuje się średnikiem i po pkt **21/35** dodaje się pkt **22-26/36-40** w brzmieniu:

22/36 gminach górniczych – należy przez to rozumieć gminy, o których mowa w art. 2 pkt 4) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...);

23/37 terenie pogórnicyzm – należy przez to rozumieć przestrzeń, o której mowa w art. 2 pkt 7) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...);

24/38 likwidowanym zakładzie górniczym – należy przez to rozumieć zakład, o którym mowa w art. 2 pkt 8) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...);

25/39 kierunkach zagospodarowania terenów pogórnicyzm – należy przez to rozumieć założenie planistyczne, o którym mowa w art. 2 pkt 9) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...);

26/40 planie zagospodarowania terenów pogórnicyzm – należy przez to rozumieć plan zawarty w planie ogólnym gminy lub samodzielny plan, o którym mowa w art. 2 pkt 11) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...).”.

- 2) w art. 4:

a) w ust. 1 po wyrazach „zagospodarowania przestrzennego” dodaje się wyrazy „lub w planie ogólnym gminy”;

b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub braku określenia sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu w planie ogólnym gminy, następuje ono w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym:”;

c) w ust. 2 pkt. 1 średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „a w przypadku terenów pogórnicyzm również w drodze uchwały rady gminy w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnicyzm”.

Komentarz [A8]: Aktualnie procedowany projekt ustawy zmieniającej (druk sejmowy nr 3097) dodaje punkty 22-35, więc w zależności od etapu zgłaszania naszego projektu ustawy, należy uzgodnić numerację.

- 3) w art. 13a ust. 4 pkt 2 lit. b) kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się lit. c) w brzmieniu:

„c) ustalenie kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych, wraz z informacją o przejęciu lub planowanym przejęciu terenów pogórnicych przez gminy górnicych.”.

Komentarz [A9]: Artykuły 13a-13m dodawane ustawą o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3097) - aktualnie w trakcie procedowania.

- 4) w art. 13b pkt 3 lit. g) po wyrazie „ochronnymi” dodaje się wyrazy „oraz tereny pogórnicych”.

Komentarz [A10]: Artykuły 13a-13m dodawane ustawą o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3097) - aktualnie w trakcie procedowania.

- 5) w art. 13c:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Obszar objęty planem ogólnym dzieli się na strefy planistyczne w sposób rozłączny, z wyjątkiem strefy wskazanej w ust. 2 pkt 14.”;

- b) w ust. 2 w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i po pkt 13 dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) strefa zagospodarowania terenów pogórnicych.”.

Komentarz [A11]: Artykuły 13a-13m dodawane ustawą o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3097) - aktualnie w trakcie procedowania.

- 6) w art. 13h ust. 3 pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „a w przypadku gmin górnicych, sposobu uwzględniania kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych.”.

Komentarz [A12]: Artykuły 13a-13m dodawane ustawą o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3097) - aktualnie w trakcie procedowania.

- 7) w art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b w tiret ósme po wyrazach „terenów górnicych” dodaje się wyrazy: „i pogórnicych”.

- 8) art. 15 ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) granice obszarów wymagających przekształceń lub terenów pogórnicych;”.

- 9) w art. 17 pkt 6 lit b) tiret szóste otrzymuje brzmienie:

„- właściwym organem nadzoru górnicych w zakresie zagospodarowania terenów górnicych i pogórnicych;”.

- 10) w art. 21 ust. 2 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i po pkt 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) przedsiębiorcę, w rozumieniu art. 6 pkt 9) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 633), przedsiębiorcę górnicych w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309) lub inną gminną osobę prawną – w części, w jakiej zmiana związana jest z zagospodarowaniem terenów pogórnicych.”.

11) art. 50:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Inwestycja celu publicznego jest lokalizowana na podstawie planu miejscowego lub planu ogólnego gminy, a w przypadku ich braku - w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Warunek, o którym mowa w art. 61 ust. 1 pkt 4, stosuje się odpowiednio.”.

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b-1c w brzmieniu:

„1b. Lokalizacja inwestycji celu publicznego na terenie pogórnym może nastąpić na podstawie planu miejscowego lub planu ogólnego gminy zawierających kierunki zagospodarowania terenów pogórnym, lub uchwały rady gminy w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnym, a w przypadku ich braku - w drodze decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, uwzględniając w szczególności przepisy ust. 1c i 1d.

1c. Jeżeli dokumenty planistyczne, o których mowa w ust. 1b lub uchwała rady gminy w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnym, nie zawierają części dokumentów lub informacji, o których mowa w art. 52 ust. 2, wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego sporządza się jedynie w brakującym zakresie.

c) ust. 2b kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „chyba że inwestycja dotyczy zagospodarowania terenów pogórnym objętych planem miejscowym lub planem ogólnym gminy, zawierających kierunki zagospodarowania terenów pogórnym, lub uchwałą rady gminy w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnym.”.

12) w art. 53:

a) w ust. 4 pkt 4 po wyrazach „terenów górniczych” dodaje się wyrazy: „i pogórnym”;

b) w ust. 4 pkt 5 po wyrazach „wód podziemnych” dodaje się wyrazy: „oraz kierunku rekultywacji gruntów w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) likwidowanego zakładu górniczego”;

c) w ust. 4 pkt 5a) po wyrazach „mas ziemnych” średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „podlegających rekultywacji lub remediacji oraz kierunku

Komentarz [A13]: Poprawka do aktualnego brzmienia ustawy. Po przyjęciu zmiany ustawy (druk sejmowy 3097) poprawka traci na znaczeniu (nie wprowadza się jej), jak również nie jest ona adekwatna dla zmiany nowego, projektowanego ust. 4a.

rekultywacji w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) w odniesieniu do gruntów likwidowanego zakładu górniczego;”;

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Uzgodnień, o których mowa w ust. 4, dokonuje się jedynie w zakresie wcześniej niezgodnionym z organem uzgadniającym. Zachowują moc w szczególności uzgodnienia dokonane na etapie sporządzania planu ogólnego gminy, planu miejscowego lub uchwały w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnich.”;

e) w ust. 5a zd. drugie po wyrazach „nie uchwalono” dodaje się wyrazy „planu ogólnego gminy lub”;

f) po ust. 5f dodaje się ust. 5g w brzmieniu:

„5g. Przed wydaniem decyzji, o których mowa w art. 51 ust. 1, właściwy organ w postępowaniu związanym z wydaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego występuje o opinię ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalin w zakresie możliwości odstąpienia od zagospodarowania udokumentowanego złoża kopaliny na cele wydobywcze i przeznaczenia terenu na realizację oznaczonego celu publicznego.

13)w art. 54:

a) **dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1;**

b) w ust. 1 pkt 2 lit e) po wyrazach „terenach górniczych” dodaje się wyrazy: „lub pogórnich”;

c) po ust. 1 dodaje się **ust. 2/1a/4** w brzmieniu:

„2/1a/4. Jeżeli decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydawana jest w przypadku, o którym mowa w art. 52 ust. 2a, decyzja określa jedynie warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit a i e oraz uwzględnia kierunki rekultywacji w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409).”

14)w art. 58 ust. 1:

a) w pkt 1 po wyrazie „sporządzania” dodaje się wyrazy „planu ogólnego gminy lub”;

b) w pkt 3 po wyrazach „sporządzania” dodaje się wyrazy „planu ogólnego gminy lub”.

Komentarz [A14]: Zmiana aktualnie procedowana w projekcie ustawy zmieniającej (druk sejmowy 3097). Aktualnie art. 54 ustawy nie zawiera ustępów. W przypadku wejścia w życie zmiany, podpunkt a) traci na znaczeniu.

Komentarz [A15]: Aktualnie procedowana zmiana ustawy dodająca ust. 2-3 - wówczas nasz projekt należy oznaczyć jako ust. 1a lub 4. W przypadku odrzucenia ustawy zmieniającej (druk 3097) w procesie legislacyjnym, należy dodać tę treść jako ust. 2.

15) w art. 59 ust. 1:

- a) po wyrazach „w przypadku braku” dodaje się wyrazy „planu ogólnego gminy lub”;
- b) po wyrazach „lub jego części”, po przecinku dodaje się wyrazy „jeżeli w planie ogólnym gminy lub planie miejscowym nie określono sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części,”.

16) w art. 62 ust. 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „z zastrzeżeniem uwzględnienia obowiązujących planów zagospodarowania terenów pogórnich.”.

17) w art. 67h ust. 7 dodaje się drugie zdanie w brzmieniu: „W przypadku gmin górniczych ministrem właściwym do zawarcia porozumienia jest minister właściwy do spraw gospodarki złożami kopalin.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225 z późn. zm.). wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 5 pkt 13 kropkę na końcu pkt 13 zastępuje się średnikiem i po pkt 13 dodaje się pkt 14-15 w brzmieniu:

„14) teren pogórnicy – przestrzeń, o której mowa w art. 2 pkt 7) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...);

15) kierunki zagospodarowania terenów pogórnich – założenie planistyczne, o którym mowa w art. 2 pkt 9) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...).”.

2) Art. 6 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Projekt strategii rozwoju ponadlokalnego oraz strategii rozwoju gminy podlega konsultacjom w szczególności z: sąsiednimi gminami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gmin - w przypadku strategii rozwoju ponadlokalnego albo gminy - w przypadku strategii rozwoju gminy, oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, właściwym dyrektorem okręgowego urzędu górniczego i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.”.

3) Art. 10a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, projekt polityki publicznej, projekt programu rozwoju lub projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem

Komentarz [A16]: Aktualnie dodanie ww. przepisu jest procedowane w projekcie ustawy zmieniającej (druk sejmowy 3097). Zaproponowana zmiana zakłada przyjęcie ww. przepisu w aktualnie projektowanym kształcie.

obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych oraz obszarów zdegradowanych, terenów pogórnicych, a także uzgodnionych kierunków zagospodarowania tych terenów.”.

4) W art. 13 ust. 1a pkt 6 średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „w tym na obszarach terenów pogórnicych;”.

5) Art. 21d ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Polityka publiczna obejmuje okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju i powinna uwzględniać strategię rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, strategię i plany ogólne gmin oraz realizowane kierunki zagospodarowania terenów pogórnicych.”.

6) Art. 21e pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kierunki interwencji w zakresie tej polityki, z uwzględnieniem średniookresowej strategii rozwoju kraju, odpowiedniej strategii, o której mowa w art. 9 pkt 3 oraz planów ogólnych gmin i kierunki zagospodarowania terenów pogórnicych;”.

Art. 11. W ustawie z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 154 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku braku planu miejscowego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości oraz ustalenia strategii rozwoju gminy, planu ogólnego bądź kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych ustalonych w odrębnej uchwale rady gminy.”.

Art. 12. 1. Do postępowań w sprawie przyjęcia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy weszły w życie przepisy ustawy, o której mowa w art. 9, zastępujące regulacje dotyczące studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego planem ogólnym gminy oraz wprowadzające zmiany w zakresie przyjmowania i treści miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wówczas do postępowań wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 9.

Art. 13. 1. Do postępowań w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 50-58 ustawy zmienianej w art. 9, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1, inwestorem, na wniosek którego ma być wydana decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, jest gmina lub inna gminna osoba prawna, postępowanie w tej sprawie może toczyć się na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 14. Do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w okresie obowiązywania przepisów ustawy, o której jest mowa w art. 9, w brzmieniu dotychczasowym, kierunki zagospodarowania terenów pogórnicych mogą być wprowadzone do studium uwarunkowań w drodze ich uchwalenia lub zmiany.

Art. 15. Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przepisy dotyczące strategii rozwoju gminy i postępowania w sprawie jej przyjęcia, do dnia wejścia w życie przepisów dotyczących planu ogólnego gminy i postępowania w sprawie jego przyjęcia, stosuje się odpowiednio do opracowania i przyjęcia kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych, o ile nie wprowadzono ich do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przepisany trybie i zakresie.

Art. 16. Przejęcie przez gminę nieruchomości zlokalizowanych na terenach pogórnicych, niezbędnych do ich zagospodarowania w trybie, o którym mowa w przepisach ustawy zmienianej art. 9, do czasu wejścia w życie planu ogólnego gminy lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zawierających kierunki zagospodarowania terenów pogórnicych, może nastąpić wyłącznie na podstawie strategii rozwoju gminy lub uchwały rady gminy o kierunkach zagospodarowania terenów pogórnicych.

Art. 17. Do postępowań prowadzonych przez organy administracji publicznej w sprawach opiniowania lub uzgadniania projektów dokumentów procedowanych dla przyjęcia kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1, art. 2, art. 4 oraz art. 9 w brzmieniu nadanym tymi ustawami.

Art. 18. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 26 ust. 5, art. 110 i art. 120 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, zachowują moc i mogą być zmieniane do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 26 ust. 5,

art. 110 i art. 120 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 11, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 16 ust. 2, art. 64b ust. 2 oraz art. 67 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9, zachowują moc i mogą być zmieniane do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 16 ust. 2, art. 64b ust. 2 oraz art. 67 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 42 i art. 206 ustawy zmienianej w art. 11, zachowują moc i mogą być zmieniane do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 42 i art. 206 ustawy zmienianej w art. 11, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów ustaw zmienianych w art. 9, art. 10 oraz art. 11, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

UZASADNIENIE

1) *Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*

Samorząd terytorialny gmin/miast jest predystynowany do tego, aby w imieniu społeczności lokalnej, lokalnych przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, decydował o sposobie zagospodarowania, przeznaczeniu, kierunku remediacji/rekultywacji/rewitalizacji terenów pogórnich oraz wykorzystania środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, funduszy likwidacji kopalń i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Istotne przy tym jest także uwzględnianie interesów społeczności lokalnych. W tym przypadku pracownicy kopalń (górnicy) w większości są mieszkańcami gmin górniczych, zatem należy zagwarantować także uwzględnienie w strategiach rozwoju, planach ogólnych i projektach/planach zagospodarowania tworzenia dla nich nowych miejsc pracy.

Celem niniejszej ustawy jest zagwarantowanie pełnienia przez gminy kluczowej roli, jaką jest ustalenie kierunków zagospodarowania terenów pogórnich. Niezbędne jest zapewnienie im jak najwcześniejszego udziału w tworzeniu koncepcji, projektów, kierunków zagospodarowania terenów likwidowanych kopalni (pogórnich) oraz zapewnienie im uzyskania własności tych byłych terenów górniczych należących już do przedsiębiorstw górniczych (kopalń) lub nawet na wcześniejszych etapach. W kierunkach zagospodarowania terenów pogórnich (planach)

w gminach górniczych oczywiste i pierwszorzędne będzie utrzymanie (w miarę możliwości, w dłuższej perspektywie) działalności górniczej dla racjonalnego zagospodarowania potencjału osobowego i rzeczowego gmin. Biorąc to pod uwagę należy stwierdzić, iż na terenach występowania złóż węgla występują także inne minerały, złoża rodzime rud metali i surowców niezbędnych (kluczowych) dla gospodarki, a zatem zasadnym jest ich dalsze rozpoznawanie i eksploatacja (także kopaliny stanowiące źródło surowców chemicznych, a także kaoliny, wapienie czy nawet surowce skalne).

Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A., do której de facto odnoszą się przepisy ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309), gdy mowa o „przedsiębiorstwie górniczym”, powinna przygotowywać do prowadzenia likwidacji na przejmowanych terenach, jak i do ustalania zakresu i kierunku rekultywacji, jednak przy koniecznym uzgadnianiu z gminami górniczymi planów ruchu zakładu górniczego w okresie likwidacji, czy też dodatku do projektu zagospodarowania złoża. Gminy te natomiast powinny podejmować prace nad zmianami strategii rozwoju lub ich opracowaniem oraz planami ogólnymi (według projektu ustawy o zmiany ustawy o prowadzeniu polityki rozwoju – projekt w toku uchwalania), mając także na względzie postępowania w sprawie remediacji/rekultywacji/rewitalizacji.

Projekty zagospodarowania terenów pogórnicznych powinny w miarę możliwości być jednolitymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi (zintegrowanymi) i, jako takie, stanowić inwestycje celu publicznego. Zmiany wprowadzane niniejszą ustawą dotyczą jedynie gmin górniczych, których definicja została zmodyfikowana (projektowany art. 2 pkt 4) ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego).

W art. 2 zmienianej ustawy, wprowadzono zmianę definicji kopalni oraz gminy górniczej. Zamierzam jest doprecyzowanie i jednocześnie, dla potrzeb wykładni systemowej, wydzielenie pojęcia kopalni tak, aby w rozumieniu proponowanych zmian ustawy kopalnia była jednostką likwidowaną. Alternatywa to pojęcie zakładu górniczego. Dalej więc zdefiniowany został teren górniczy jako przestrzeń odpowiadająca terenowi lub sąsiadującym terenom górniczym, w granicach których zakończono prowadzenie robót górniczych. Zauważyć należy przede wszystkim, iż zgodnie z definicją terenu górniczego oraz dorobkiem orzecznictwa, teren górniczy z założenia, jak i w rozumieniu obowiązującego prawa, powinien być tym terenem, na którym występują lub mogą wystąpić oddziaływania ruchu zakładu górniczego. Zgodnie z prawem, chociaż w praktyce nieczęsto jest to spotykane, jeżeli w wyniku określonych sytuacji w trakcie eksploatacji nieprzewidzianej budowy geologicznej, jak też nawet awarii czy zastosowania nowych technologii, zakres oddziaływań może się zwiększyć, należy wystąpić z wnioskiem o

zmianę koncesji i ustalenie nowego terenu górniczego, wykonując odpowiednio stosowne dodatki do dokumentacji geologicznej lub projektu zagospodarowania złoża, w zależności od potrzeb. Zgodnie więc z przepisami prawa jest to teren oddziaływania, a więc teren górniczy, na którym wystąpiły lub mogą się ujawnić wcześniejsze dotychczasowe oddziaływania powodujące szkody, zarówno w środowisku, jak i w mieniu, co uzasadnia objęcie terenu górniczego terenem pogórnym w czasie likwidacji działalności geologiczno-górnicy.

Co do proponowanej definicji gminy górniczej wskazać należy, że jest to pojęcie podmiotowe i przedmiotowe, wiążące podmiot z określonym terytorium, zarówno w znaczeniu pojęcia gruntów, jak i nieruchomości przynależnych wspólnocie samorządowej, w tym przypadku jako jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia likwidacji terenów pogórnicych w trybie proponowanych zmian zawartych w ustawie, w tym w projektowanym rozdziale 7a.

W projektowanym art. 2 pkt 8) wprowadzono definicję likwidowanego zakładu górniczego (jako wyodrębnionego technicznie i organizacyjnie zespołu środków służących bezpośrednio do wydobywania kopalin ze złoża, podlegających likwidacji określonej w projekcie zagospodarowania złoża, a następnie w planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane oraz technologicznie z nimi związane obiekty i urządzenia przeróbcze). Ma to znaczenie na gruncie z jednej strony zmienianej w art. 1 ustawy, jak też, w szczególności zmian do ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W tym przypadku właściwe było posłużenie się pojęciem zakładu górniczego w rozumieniu art. 6 ust 1 pkt 18) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze dlatego, że należało odnieść proces likwidacji do zespołu środków podlegających likwidacji i umożliwić kompatybilne wprowadzenie pojęcia zakończenia robót górniczych w górotworze, z chwilą likwidacji wyrobisk. Należy również zwrócić uwagę, iż w praktyce występują sytuacje, gdzie kopalnie (z różnych przyczyn) posiada od początku lub tworzy z biegiem czasu, sukcesywnie, wyodrębnione zakłady górnicze, a pojęcie „kopalnia” jest stosowane dla określenia przedsiębiorstwa górniczego przedsiębiorcy w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego.

W projektowanym art. 2 pkt 9) wprowadzono nową regulację, jaką są kierunki zagospodarowania terenów pogórnicych. Kierunki te stanowić mają nowe założenie planistyczne określające sposób i zakres zagospodarowania gruntów na terenach pogórnicych ustalone w strategii rozwoju gminy lub planie ogólnym gminy albo w odrębnej uchwale rady gminy. Ma to umożliwić określanie przez gminy górnicze zarówno założeń, przesłanek podjęcia się i realizacji zagospodarowania przejmowanych obszarów, zapewniających kompleksowe i kompatybilne zagospodarowanie terenów pogórnicych zarówno poprzez podjęcie samodzielnej

uchwały przez radę gminy, jak i poprzez możliwość ich określenia w planach ogólnych lub strategiach rozwoju, w zależności od momentu, w którym powstanie konieczność ich przyjęcia.

Gminy górnicze powinny posiadać prawo do objęcia przeprowadzenia procesów likwidacji, a w istocie skutków działalności górniczej ujawnionych, jak i ujawniających się lub które mogą się dopiero ujawnić na terenie górniczym, z przejęciem do prowadzenia lub tylko nadzorowania realizacji określonych inwestycji lub działań związanych z likwidacją szkód, a także ewentualnie możliwości nieodpłatnego nabycia nieruchomości (przez gminę lub inną gminną osobę prawną) w ramach kierunków zagospodarowania terenów pogórniczych.

Jako plan zagospodarowania terenów pogórniczych określono, w art. 2 pkt 11) zmienianej ustawy, jako samodzielny plan określający sposób zagospodarowania terenów pogórniczych sporządzony na podstawie kierunków zagospodarowania tych terenów, zawartych w strategii rozwoju gminy lub w planie ogólnym bądź już zawarty w planie ogólnym gminy. Plan stanowić ma bardziej precyzyjne, zgodne z kierunkami zagospodarowania terenów pogórniczych, określenie możliwości i perspektyw inwestycyjnych na terenach pogórniczych.

Wobec celu niniejszego projektu ustawy dokonano także zmian w art. 6 ust. 4, który ma zapewniać, że zakres i sposób likwidacji powinien być ustalany przez przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze. Ta ostatnia regulacja definiuje przedsiębiorcę jako tego, kto posiada koncesję na prowadzenie działalności regulowanej ustawą (art. 6 ust. 1 pkt 9). A zatem jeszcze w fazie funkcjonowania wydobywania konieczne jest ustalenie (w projekcie zagospodarowania złoża lub w dodatku do projektu zagospodarowania złoża i planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego), konieczne po dokonaniu uzgodnienia z właściwym wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) lub zgodnie z przyjętymi już kierunkami zagospodarowania terenów pogórniczych, ww. sposobu i zakresu planowanej likwidacji, tym bardziej z uwagi na to, aby następnie móc umożliwić gminom przejęcie likwidowanych kopalni, nieruchomości stanowiących następnie tereny pogórnicze, które odznaczać się będą pewną wartością i perspektywą inwestycyjną.

Istotną zmianą jest ta dokonana projektowanym art. 8e ust. 1 zmienianej ustawy. Dotychczas w stosunku do nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości niezbędnych do prowadzenia zakładu górniczego kopalni zbywanej na podstawie art. 8a ust. 1 i 1a, gminom nie przysługiwało prawo ich pierwokupu. Projektowane brzmienie przepisu wprowadza jednak taką możliwość w sytuacji, gdyby prawo pierwokupu miały być wykonywane w związku z likwidacją zakładu górniczego, jeżeli takie nabycie, jako nieodpłatne przejęcie, zostało przewidziane w planie ogólnym, w uchwale dotyczącej kierunków zagospodarowania terenów

pogórnicych, w projekcie zagospodarowania złoża lub w przyjętym planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego. Regulacja ta ma w rzeczywistości być elastyczna i uwzględniać różnorakie sytuacje, zarówno w zakresie planowania i prowadzenia inwestycji, jak też kierunków, w celu zachowania i pogodzenia interesu społecznego i publicznego. W praktyce nie będzie sytuacji, gdy akurat cały teren pogórnicy będzie składał się z nieruchomości gruntowych pozostających własnością kopalni lub Skarbu Państwa, a także gminy lub innych publicznych podmiotów prawnych, od których gmina będzie mogła nabyć nieruchomości tak, aby realizować w całości kierunki zagospodarowania na terenach przejętych przez gminę. Wobec tego gminy spotkają się przeważnie z sytuacjami, w których nie będą mogły ograniczać się wycinkowo do realizacji kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych tylko na tych terenach, gdzie gmina stała się właścicielem nieruchomości.

Dalej projektuje się dodanie w art. 8e ust. 2 - 7, w takim zakresie, jaki jest niezbędny do przeprowadzenia realizacji kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych, przejęcia, w rozumieniu przeniesienia własności nieruchomości do majątku gminy. Gmina powinna mieć swoje prawo pierwszeństwa, przy czym w tym przypadku, w trybie (procedurze ubiegania się o nabycie z tytułu prawa pierwokupu) będzie realizowane jako przejęcie w rozumieniu nieodpłatnego nabycia. Mając na uwadze, iż jest to zadysponowanie majątkiem, a więc z jednej strony nabycie mienia (aktywów), a z drugiej strony określonych zobowiązań, które mogą być, jako warunkowe lub pasywne rozliczenia międzyokresowe umieszczane w pasywach gminy, a więc stanowiące zobowiązania lub ciężary. Regulacje wprowadzonych przepisów służą z jednej strony temu, aby w zakresie niezbędnym, z uwagi na zastrzeżenia konstytucyjne, procedura była oparta po stronie aktywnej, czyli gminy, na uchwale rady gminy, niezależnie od tego, czy takie nabycia na terenie górniczym są przewidziane w uchwale dotyczącej strategii rozwoju, planie ogólnym czy odrębnej uchwale - dotyczącej kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych. Mając na uwadze właśnie takie nabycie istotne jest (z uwagi na konieczność dołożenia należytej staranności oraz przepisy ustawy o finansach publicznych) zastosowanie takiej formalnoprawnej formy przejęcia, która jest oparta na swoistym spisie z natury, czy też protokole, w którym będą ujawnione zarówno te aktywa (obiekty) stale związane z gruntem, jak też stanowiące odrębny przedmiot własności, ujawnieni interesariusze i podmioty mające interes prawny z uwagi na określone zobowiązania czy - drugostronnie - świadczenia lub ciężary (w rozumieniu obciążeń nieruchomości, np. dzierżawy czy hipoteki).

W związku z możliwością decydowania przez gminy o sposobie zagospodarowania terenów pogórnicych zaproponowano dodanie rozdziału 7a. Przewiduje on:

1. możliwość podjęcia się przez gminy zagospodarowania terenów pogórnicych, ich przejęcia, samodzielnie lub na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego (projektowany art. 23a);
2. ustanowienie w ww. celu tzw. terenów pogórnicych (projektowany art. 23b ust. 1), w zależności od sytuacji na podstawie uchwały rady gminy, strategii rozwoju gminy lub planu ogólnego gminy;
3. dla uchwalenia kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych procedurę analogiczną, jak w przypadku podjęcia uchwały dotyczącej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (projektowany art. 23b ust.2);
4. brak konieczności zmian planów zagospodarowania przestrzennego dla skuteczności uchwalenia kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych, jeśli został już uchwalony lub jest procedowane uchwalenie planu ogólnego gminy;
5. możliwość określenia kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych na różnych etapach, w ramach różnych aktów (projektowany art. 23c ust. 1 - 2);
6. przyjęcie i wykonanie planu zagospodarowania terenów pogórnicych lub inwestycji zintegrowanych należy do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w sytuacji uchwalenia kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych w procedurze właściwej dla uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (projektowany art. 23c ust. 3);
7. nadanie statusu inwestycji celu publicznego inwestycjom przewidzianym w planie zagospodarowania terenu pogórnicych lub inwestycji zintegrowanych, zaplanowanych na tym terenie (projektowany art. 23d).

Mając zatem na uwadze powyższe zmiany należało dokonać również odpowiedniego dostosowania w obowiązujących ustawach.

2) *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*

Celem projektowanej regulacji w zakresie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), jest umożliwienie gminom górniczym podjęcia skutecznej działalności dotyczącej terenów pogórnicych w zgodzie z ustawowymi zadaniami przypisanymi tym jednostkom samorządu terytorialnego. Wprowadzane zmiany są

wynikiem projektowanych w art. 1 niniejszego projektu zmian Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309), które w największej mierze mają zapewnić prawa gmin górniczych (wprowadzając także modyfikacje w zakresie definicji ustawowej gminy górniczej) do odpowiedniego, zgodnego z założeniami, planami i strategiami, zarządzania terenami pogórnictwami.

Obszary strategicznej interwencji definiowane są w KSRR [KSRR: 59], jako „obszary, wobec których (a) wymagana jest interwencja rządu, ze względu na ciężar, którego region sam nie jest w stanie udźwignąć oraz (b) obszary, które ze względów społecznych, gospodarczych lub środowiskowych wywierają lub mogą w przyszłości wywierać istotny wpływ na rozwój kraju”. W związku z tym należało doprecyzować w art. 10e ust. 3 pkt 7), że obszarami strategicznej interwencji kluczowymi dla gmin mogą być także tereny pogórnictwa, które należy zatem uwzględniać w strategii rozwoju gminy. Podobna zmiana dotyczy projektowanej na końcu art. 10e ust. 3 frazy „- uwzględniając kierunek zagospodarowania terenów pogórnictwa, w tym kierunki rekultywacji gruntów, o ile zostały ustalone.”.

W związku także z powyższym, wprowadzono w art. 10f nowy ust. 2a, który ma zapewnić uwzględnienie opinii organów właściwych ze względu na specyfikę terenów, dla których między innymi jest sporządzany projekt strategii rozwoju gminy. Właściwy dyrektor okręgowego urzędu górniczego, jako organ nadzoru górniczego, sprawuje nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, w tym m.in. gospodarki złożami kopalni w procesie ich wydobywania, ochrony środowiska i gospodarki złożem, jak i budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów po działalności górniczej. Do zadań kierownika ruchu natomiast należy organizacja i prowadzenie ruchu zakładu górniczego. Opinia właściwego kierownika ruchu ma zapewnić brak sprzeczności planów gminy górniczej z postanowieniami projektu zagospodarowania złoża lub możliwość wystąpienia o zmianę do organu nadzoru górniczego w odpowiednim czasie, po uchwaleniu planu ogólnego przez gminę. Podobnie dotyczy to przedsiębiorcy prowadzącego likwidację zakładów górniczych.

Oczywiste jest także, że w związku z wpływem, jaki przemysł górniczy wywołuje na środowisko, plany związane z rozwojem gmin na terenach pogórnictwa powinny również uwzględniać opinię właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Starosta natomiast, jako właściwy ze względu na planowany proces rekultywacji, powinien zostać włączony w proces opiniowania strategii rozwoju gminy już na tym pierwszym etapie (w którym zostanie określony kierunek zagospodarowania terenów pogórnictwa i ewentualny zamiar nabycia przez gminy górnicze nieruchomości na tych terenach), w stosunku do terenów pogórnictwa. Podobnie będzie mieć to zastosowanie do strategii rozwoju ponadlokalnego, która może być opracowana

przez gminy powiązane ze sobą funkcjonalnie, o czym stanowi art. 10g ust. 1 zmienianej ustawy, bowiem do strategii rozwoju ponadlokalnego przepisy art. 10e ust. 2-4 ustawy zmienianej stosuje się odpowiednio.

3) *Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa*

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 z późn. zm.) zakładają, iż strategia rozwoju województwa powinna być spójna nie tylko ze średniookresową strategią rozwoju kraju i krajową strategią rozwoju regionalnego, ale również ze strategią rozwoju i planem ogólnym gmin, o ile uchwalono je wcześniej. Regulacja ta ma zapewnić brak rozbieżności pomiędzy regulacjami o nadrzędnej randze nad planem ogólnym gminy i strategią jej rozwoju, a tym samym zapewnić możliwość zarówno uwzględniania w strategii rozwoju województwa ww. dokumentów planistycznych, jak i odwrotnie – realizacji założeń strategii rozwoju województwa w gminach górniczych. Ten szczególnie zapis dotyczyć ma jedynie właśnie gmin w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 1. Nadrzędny cel, jakim jest zapewnienie możliwości odpowiedniego zagospodarowania terenów pogórnich przez gminy górnicze uzasadnia wprowadzenie do art. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa konieczność uwzględniania w dokumentach planistycznych województwa istotnych inwestycji, planów dotyczących terenów pogórnich (lub jedynie zamiaru ich zagospodarowania zgodnie z decyzją władz gmin górniczych w czasie lub po likwidacji zakładów górniczych).

4) *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze*

Istotnym zmianom podlegają także przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 633).

W art. 3 p.g.g. określone są przypadki braku stosowania przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Projektowana zmiana przewiduje rozszerzenie katalogu tych wyłączeń w odniesieniu do wykonywania robót w wyrobiskach likwidowanych lub zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych w celach innych niż określone ustawą, o ile stanowią własność samorządu terytorialnego lub podmiotu (należącego do) samorządu terytorialnego i mają być wykorzystane w celach określonych w strategii rozwoju gminy lub planie ogólnym.

W aktualnym stanie prawnym, zgodnie z art. 7 p.g.g., podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.

Natomiast w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach.

Przepis ten ma istotne znaczenie w zakresie określonej w art. 9 p.g.g. procedury współdziałania organów administracji w zakresie wymogów określonych art. 23 p.g.g. (opiniowanie i uzgodnienie udzielenia koncesji) oraz w art. 108 ust. 6b p.g.g. (opiniowanie planu ruchu zakładu górniczego).

Projektowana nowelizacja ma na celu rozszerzenie katalogu dokumentów (aktów prawa miejscowego), których ustalenia są brane pod uwagę podczas oceny braku naruszenia przeznaczenia nieruchomości lub sposobu wykorzystania tej nieruchomości w dotychczas wskazanych aktach planistycznych.

Zmiana ust. 1 art. 7 p.g.g. przewiduje, iż ocena braku naruszania przeznaczenia nieruchomości przez podejmowanie i wykonywanie działalności określonej w ustawie będzie dokonywana nie tylko na podstawie zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zapisów w odrębnych przepisach, a dokonywana ma być również na podstawie przeznaczenia nieruchomości określonego w strategii rozwoju gminy lub planie ogólnym.

Natomiast w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub dodatkowo w przypadku braku planu ogólnego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą będzie dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego – nie jak dotychczas w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w przepisów odrębnych, a „w ramach ustawowego kierunku rekultywacji lub dokumentach strategicznych, o których mowa w art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju” oraz w odrębnych przepisach.

Projektowana zmiana ust. 2 art. 105 p.g.g. rozszerza katalog przypadków, w których nie sporządza się planu ruchu zakładu górniczego. Proponowana zmiana przewiduje możliwość likwidacji ruchu zakładu górniczego (lub jego oznaczonej części) bez konieczności sporządzania planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego, pod warunkiem, iż likwidowanych ruch zakładu górniczego (lub jego oznaczonej części) ogranicza się wyłącznie do rekultywacji gruntów terenów pogórnich.

W takim przypadku ruch likwidowanego zakładu górniczego (likwidowanej oznaczonej części) właściwy podmiot będzie obowiązany prowadzić odpowiednio na podstawie przepisów ustawy, w tym obowiązków określonych w art. 129 p.g.g.

Zgodnie z art. 4 pkt 18 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych pod pojęciem „rekultywacji gruntów” - rozumie się przez to nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Art. 129 ust. 1 nakłada na przedsiębiorcę obowiązki związane z likwidacją zakładu górniczego w całości lub w części. Jednym z tych obowiązków jest przedsięwzięcie niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej. Do tego obowiązku rekultywacji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Celem przepisów dotyczących ruchu zakładu górniczego jest organizacja zakładu górniczego zapewniająca bezpieczny ruch zakładu i minimalizacja możliwych zagrożeń. Proponowane rozszerzenie wyjątków od zasady, iż ruch zakładu górniczego odbywa się na podstawie planu ruchu tego zakładu ogranicza się do przypadku, gdy ruch likwidowanego zakładu górniczego (oznaczonej jego części) ogranicza się wyłącznie do rekultywacji gruntu określonej kategorii terenów – terenów pogórnich. Mając na uwadze, iż wyjątki określone w ust. 2 art. 105 p.g.g. nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej, to w każdym przypadku niedających się usunąć wątpliwości co do zaistnienia przesłanek określonych w projektowanym pkt 3 ust. 2 art. 105 p.g.g. będzie zachodził obowiązek sporządzenia planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego i prowadzenia prac na jego podstawie, w szczególności, gdy okaże się, że zakres prac nie ogranicza się wyłącznie do rekultywacji gruntów w rozumieniu ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Niezależnie od powyższego każdorazowo w przypadku określonym w projektowanym pkt 3 ust. 2 art. 105 p.g.g. przedsiębiorcę lub inny podmiot dokonujący rekultywacji gruntów bez planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego będą obowiązywały odpowiednio pozostałe przepisy prawa geologicznego i górniczego, w szczególności obowiązki określone w art. 129 p.g.g.

Aktualnie plan ruchu zakładu górniczego oraz odpowiednio plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części (z wyłączeniem planu ruchu dla wykonywania robót geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węglowodorów) wymaga

opinii właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Kryterium opinii jest nienaruszenie zamierzoną działalnością przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w art. 7 p.g.g.

Projektowane zmiany w art. 108 mają na celu wprowadzenie zmiany zakresu współdziałania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w odniesieniu do opracowywanych planów ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części. Zgodnie z projektowaną zmianą brzmienia ust. 6b w art. 108 p.g.g. plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części będzie wymagał uzgodnienia a nie jak dotychczas opiniowania. Procedura współdziałania organów administracji została określona w art. 9 p.g.g. Celem projektowanej zmiany jest wzmocnienie rozstrzygnięcia stanowiska organu współdziałającego w odniesieniu do likwidowanych zakładów górniczych lub ich oznaczonej części. Opinia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) nie ma wiążącego charakteru dla organu administracji geologicznej. Jak wskazuje się w orzecznictwie uzgodnienie jako stanowcza forma wyrażenia stanowiska przez organ współdziałający zasadniczo różni się od wyrażenia niewiążącej opinii w sprawie. Tym samym stanowisko organu decydującego o wydaniu lub odmowie wydania decyzji zatwierdzającej plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego (organ nadzoru górniczego) oraz stanowisko organu współdziałającego (wójt, burmistrz, prezydent miasta) będzie musiało być jednolite a odmowa uzgodnienia oparta wyłącznie na przesłankach określonych w art. 7 p.g.g. będzie skutkowałą odmową zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego w takim zakresie w jakim narusza on kryterium nienaruszania zamierzoną działalnością przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w art. 7 p.g.g.

Jak już zostało wskazane powyżej zmianie ma ulec również to kryterium określone w art. 7 p.g.g., poprzez rozszerzenie analizę braku naruszenia przeznaczenia nieruchomości również w oparciu o akty prawa miejscowego w postaci strategii rozwoju gminy oraz planie ogólnym.

Projektowana zmiana w ust. 9 art. 108 p.g.g. ma charakter techniczny i wynika ze zmiany brzmienia ust. 6b art. 108 p.g.g.

5) *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) nie zdecydowano się na wprowadzenie zmian, z uwagi na zapewnienie jej kompatybilności ze zmianami obecnie procedowanymi w zakresie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a w tym – odpowiednim wprowadzeniu aktu planistycznego, jakim jest plan ogólny gminy **(art. 18 ostatnio uchwalonej/projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw**

(Dz. U. z ... r. poz. ...), procedowanej na podstawie druku sejmowego nr 3097). Zatem w niniejszym projekcie odstąpiono od powielania zmian ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.).

6) *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*

W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.) należało uwzględnić wprowadzaną niniejszą ustawą zmianę dotyczącą uchwalonych przez gminy kierunków rekultywacji i planów zagospodarowania terenów pogórnicych, o których mowa w proponowanej regulacji art. 2 pkt 7) ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego. Przy uchwalaniu ww. kierunków i planów, gminy powinny uwzględniać wymagania ochrony przyrody określone w zmienianej ustawie, podobnie jak miało to miejsce dotychczas w stosunku do innych aktów planistycznych, strategiach, programach.

Niniejsza ustawa nie zawiera zmian dotyczących wprowadzenia aktu, jakim jest plan ogólny gminy. Wprowadzenie tej zmiany zostało uzgodnione z art. 24 ostatnio uchwalonej/projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z ... r. poz. ...), procedowanej na podstawie druku sejmowego nr 3097).

Podobnie jak w pozostałych przypadkach, w treści art. 166 ust. 1 pkt 1) ustawy zmienianej w art. 6 wprowadzono regulację obligującą (w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią) do uwzględniania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią również w uchwale dotyczącej kierunków rekultywacji i planów zagospodarowania terenów pogórnicych. Zmiana ma na celu zapewnienie kompatybilności i spójności projektowanych zmian również w ramach ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

7) *Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne*

Niniejszy projekt ustawy uwzględnia, że w ramach ustawy Prawo wodne dokonano zmian w zakresie nowego aktu planistycznego (planu ogólnego) poprzez art. 42 ostatnio uchwalonej/projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z ... r. poz. ...), procedowanej na podstawie druku sejmowego nr 3097).

8) *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*

Zgodnie z projektowanymi w art. 1 niniejszego projektu zmianami ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, gminom górniczym ma zostać umożliwione nabycie nieruchomości położonych na terenach pogórnicych. Wobec tego, w art. 22 ust. 2a zmienianej

ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) wprowadzono konieczność dokonania uzgodnienia decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania przez starostę z odpowiednim wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta, w sprawach dotyczących ww. nieruchomości. W art. 22 ust. 1 pkt 2) wskazano, że w decyzjach w sprawach dotyczących rekultywacji i zagospodarowania powinna zostać określona osoba obowiązana do rekultywacji gruntów, ale także jej następca prawny, co będzie miało przełożenie w sytuacji, gdy gmina górnicza wykona prawo pierwokupu poprzez przejęcie nieruchomości położonej na terenach pogórnich na podstawie tzw. innej czynności prawnej. Wobec wprowadzanych zmian, a także uwzględniając specyfikę i czas likwidacji kopalń, wprowadzono konieczność określenia przesłanek motywujących do odstąpienia od dotychczasowego ustalonego kierunku rekultywacji lub zmiany harmonogramu rekultywacji, w celu ułatwienia przeprowadzania rekultywacji zlikwidowanych terenów pogórnich w przypadku zmiany aktów planistycznych.

W art. 22 ust. 3 zastąpiono wyraz „Osoby” wyrazem „Podmioty”, co uzasadnia wprowadzenie możliwości nabywania nieruchomości na terenach pogórnich przez tzw. inne gminne osoby prawne, jak i tzw. jednostki pomocnicze (o których mowa w art. 5 ustawy o samorządzie gminnym), które będą mogły realizować programy inwestycyjne przyjęte dla terenów pogórnich.

Wprowadzono także obowiązek zawiadomienia przez te osoby/podmioty odpowiedniego organu, w terminie do dnia 28 lutego każdego roku, nie tylko o powstałych w ubiegłym roku zmianach w zakresie gruntów podlegających rekultywacji, ale również o konieczności modyfikacji kierunku rekultywacji związanej ze zmianą dokonaną w aktach prawa miejscowego.

Wprowadzenie natomiast nowego ust. 7 w art. 22 było implikacją zmian dokonanych w art. 22 zmienianej ustawy, ale również **na podstawie ostatnio uchwalonej/projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z ... r. poz. ...), procedowanej na podstawie druku sejmowego nr 3097** (art. 6). Zapewnia on bowiem, że kierunki rekultywacji muszą być zgodne z strategiami rozwoju, o których stanowi art. 9 pkt 3) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225 z późn. zm.) oraz z planem ogólnym uchwalanym przez gminy. Przepis ten ma zapewnić kompatybilność regulacji.

9) *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*

Celem projektowanej regulacji w zakresie zmiany z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.), zwanej dalej "u.z.p." jest uproszczenie procedury ubiegania się przez gminy górnicze uzyskiwania decyzji w sprawie lokalizowania inwestycji celu publicznego, które miałyby odnosić się do sposobu i kierunków zagospodarowania terenów pogórnich. Wprowadzane zmiany są wynikiem projektowanych w art. 1 niniejszego projektu zmian wskaz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309), które mają na celu zapewnienie gminom górniczym (wprowadzając także modyfikacje w zakresie definicji ustawowej gminy górniczej) prawa do odpowiedniego, zgodnego z założeniami, planami i strategiami, zarządzania terenami pogórnich.

Wprowadzenie regulacji odnoszących się do podejmowania inwestycji celu publicznego na terenach pogórnich wymusiło m.in. dostosowanie katalogu terminów ustawowych, w oparciu o art. 2 zmienianej ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...). Szczególnie istotne jest wprowadzenie definicji „terenu pogórnich” jako przestrzeni odpowiadającej terenowi lub sąsiadującym terenom górniczym, w granicach których zakończono prowadzenie robót górniczych. Ustanowienie terenu pogórnich wiązać się będzie m.in. z uchwaleniem przez radę gminy kierunków zagospodarowania terenów pogórnich – w formie samodzielnego planu zagospodarowania terenów pogórnich, bądź jako jednostki redakcyjnej w części tekstowej planu ogólnego gminy, czy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Gminy, na terenie których znajduje się co najmniej jeden funkcjonujący, przewidziany do likwidacji, pozostający w likwidacji lub zlikwidowany zakład górniczy, którego tereny mają być przejęte lub już przejęła gmina górnicza albo które zostały w planie ogólnym gminy przewidziane do zagospodarowania przez gminę, otrzymają status „gmin górniczych”, wraz z szeregiem kompetencji w zakresie zagospodarowania terenów pogórnich znajdujących się na obszarze danej gminy.

Odpowiednim zmianom musiał ulec także art. 4 u.z.p., odnoszący się do sposobu i środka ustalania przeznaczenia terenu, rozmieszczania inwestycji celu publicznego oraz określania sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu, który aktualnie przewiduje możliwość określenia powyższego wyłącznie za pośrednictwem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. **Zgodnie z projektowanymi zmianami, będzie to możliwe również w treści planu ogólnego gminy, który zastąpi/ma zastąpić dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.** Jest to szczególnie istotne z uwagi na swoistą nadrzędność w hierarchii aktów planistycznych planu ogólnego gminy nad

planami miejscowymi. Określenie sposobu i środka ustalania przeznaczenia terenu, rozmieszczania inwestycji celu publicznego oraz określania sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu w akcie mającym swoiste pierwszeństwo nad planem miejscowym pozwoli zapewnić uregulowanie ww. kwestii na wcześniejszym etapie planistycznym, celem zmniejszenia liczby postępowań w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, czy warunków zabudowy. Dla terenów pogórnicych, w przypadku braku planu miejscowego lub braku określenia sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu w planie ogólnym gminy, określenie sposobów zagospodarowania następować może także, obok decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, również w drodze uchwały rady gminy w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych.

Ponadto należało rozszerzyć możliwy zakres przedmiotowy planu ogólnego gminy, który po wprowadzeniu zmian będzie mógł zawierać ustalenia co do kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych (art. 13a ust. 4 pkt 2 lit. b oraz 13b pkt 3 lit g). Uwzględnienia wymagało także rozszerzenie katalogu stref planistycznych dla obszaru objętego planem ogólnym gminy, dodając strefę zagospodarowania terenów pogórnicych, która ponadto może zostać wyznaczona w sposób nierozłączny, w odróżnieniu od pozostałych określonych stref planistycznych.

Część tekstowa uzasadnienia planu ogólnego, zgodnie z pozostałymi projektowanymi zmianami, powinna zawierać także wyjaśnienie sposobu uwzględniania kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych, co zostało zaproponowane w ramach projektowanej zmiany art. 13h ust. 3 pkt 4.

Zmiana projektowana w art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b tiret ósme ma charakter porządkowy, wynikający z pozostałych projektowanych zmian przepisów ustawy.

Zgodnie z celem projektowanych zmian, należało poddać pewnej modyfikacji także przepisy odnoszące się do planu miejscowego, tj. m.in. możliwość określenia w planie miejscowym, w zależności od potrzeb, granic obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji oraz granic terenów pogórnicych (art. 15 ust. 3 pkt. 3). W zakresie terenów pogórnicych należało przewidzieć w art. 17 pkt 6 lit. b tiret szóste także możliwość dokonywania przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego, uzgodnień projektu planu miejscowego z właściwym organem nadzoru górniczego w zakresie zagospodarowania terenów górniczych i pogórnicych, co wydaje się uzasadnione w świetle dotychczasowych projektowanych zmian.

W zakresie kosztów sporządzania planu miejscowego, będą one mogły obciążać w części, w jakiej zmiana związana jest z zagospodarowaniem terenów pogórnich, także przedsiębiorcę, w rozumieniu art. 6 pkt 9) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 633), przedsiębiorstwo górnicze w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309) lub inną gminną osobę prawną, które prowadzą inwestycje lub w inny sposób dokonują zagospodarowania terenów pogórnich, zgodnie z przepisaną procedurą.

W dalszej kolejności projektowana zmiana art. 50 u.z.p. umożliwić ma przede wszystkim ubieganie się przez gminę górniczą o wydanie decyzji dotyczącej inwestycji w zakresie zagospodarowania terenów pogórnich również w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na danym obszarze, jeżeli obowiązuje plan ogólny gminy lub rada gminy podjęła uchwałę w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnich. Co szczególnie istotne, projektowane przepisy w dodawanym art. 50 ust. 1c przewidują możliwość uproszczenia, czy też skrócenia wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o takie wymogi art. 52 ust. 2, które zostały wypełnione w treści planu ogólnego gminy, planu miejscowego lub uchwały rady gminy w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnich, co może w sposób istotny poprawić ekonomikę prowadzonych postępowań oraz przyczynić się do skrócenia czasu oczekiwania na wydanie decyzji w zakresie terenów pogórnich. Projektowana zmiana w art. 50 ust. 2b ma charakter porządkowy, rozszerzający katalog dokumentów planistycznych o plan ogólny gminy, a także o uchwałę rady gminy w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnich.

Zmiany w art. 53 ust. 4 mają z kolei zapewniać stosowne uzgodnienia z właściwymi organami kwestii ustalania lokalizacji inwestycji celu publicznego także w kwestiach odnoszących się do terenów pogórnich w rozumieniu zmienianej ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309) oraz uściślenie dotychczasową regulację w zakresie właściwości starosty w odniesieniu do terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, podlegających rekultywacji i remediacji. Należy w tym miejscu podkreślić, iż projektowana regulacja w art. 53 w ust. 4 pkt 4 dotyczy wyłącznie sytuacji, w których pomimo ustanowienia terenu pogórnego, nadal zachodzi konieczność wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, np. przy nieokreśleniu kierunków zagospodarowania terenu pogórnego. Szczególnie istotny wydaje się projektowany ust. 4a, pozwalający na ograniczenie zakresu dokonywanych uzgodnień, jeżeli zostały one przeprowadzone na etapie sporządzania planu ogólnego gminy, planu

miejscowego lub uchwały w zakresie kierunków zagospodarowania terenów pogórnich, co również będzie miało pozytywny wpływ na sprawność procedury administracyjnej.

Projektowany ust. 5g wprowadza także konieczność uzyskania opinii ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopaliny w zakresie możliwości odstąpienia od zagospodarowania udokumentowanego złoża kopaliny na cele wydobywcze, m.in. na cele zabudowy mieszkaniowej, czy usługowej. Odstąpienie od zagospodarowania udokumentowanego złoża kopaliny na cele wydobywcze musi mieć oczywiście charakter absolutnie wyjątkowy, jednakże uwarunkowany np. trudną dostępnością złoża, budową geologiczną, czy też innymi czynnikami, które jednocześnie umożliwiają zagospodarowanie terenu w inny sposób, z korzyścią dla lokalnej społeczności, jednostki samorządowej, czy Skarbu Państwa.

Projektowana zmiana w art. 53 ust. 5a oraz w art. 58 ust. 1 dostosowują aktualnie obowiązujące przepisy uzależniające wydanie decyzji w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego od obowiązywania bądź przystąpienia do sporządzania planu miejscowego lub jego zmiany, do obowiązywania jedynie planów ogólnych gmin, które zgodnie ze zmienianą ustawą z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309) mogą zawierać m.in. kierunki zagospodarowania terenów pogórnich.

Zmieniany art. 54 umożliwiać ma zastosowanie aktualnych regulacji również do terenów pogórnich w rozumieniu zmienianej ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309), proponując dalsze uproszczenia procedury administracyjnej dla gmin górniczych ubiegających się o uzyskanie decyzji w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego (projektowany ust. 2/1a/4). Zmiany o tożsamym charakterze zaproponowano także w art. 59 ust. 1 dla decyzji o warunkach zabudowy.

Istotne było także rozszerzenie odesłania ustawowego w art. 61 ust. 6 do określenia przez ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w drodze rozporządzenia sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego, jednakże mając na uwadze także obowiązujące plany zagospodarowania terenów pogórnich.

Ostatnio dodany/Projektowany równolegle art. 67h u.z.p., dotyczący Rejestru Urbanistycznego, należy uzupełnić w ust. 7 o regulację dotyczącą właściwości ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopaliny do zawarcia porozumienia co do informacji i danych koniecznych do udostępnienia w utworzonym Rejestrze Urbanistycznym, w zakresie zadań zagospodarowania terenów pogórnich podejmowanych przez gminy górnicze.

10) *Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225 z późn. zm.) mają na celu przede wszystkim skorelowanie treści przepisów z proponowanymi zmianami ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1309), w szczególności wprowadzenie regulacji odnoszących się do terenów pogórnicznych i kierunków ich zagospodarowania, przyjmowanych przez rady gmin w drodze uchwały, bądź w ramach obowiązujących dokumentów planistycznych. W tym zakresie istotne pozostaje także umożliwienie właściwym dyrektorom okręgowego urzędu górniczego i właściwym regionalnym dyrektorom ochrony środowiska konsultowania projektów strategii rozwoju ponadlokalnego oraz strategii rozwoju gminy, m.in. właśnie w zakresie terenów pogórnicznych i kierunków ich zagospodarowania.

Wprowadzenie regulacji odnoszących się do terenów pogórnicznych wymusiło ponadto dostosowanie katalogu terminów ustawowych, w oparciu o art. 2 zmienianej ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z ... r. poz. ...).

11) *Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami*

Wobec proponowanego brzmienia przepisów ustawy zmienianej w art. 1 dokonano również zmiany brzmienia art. 154 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344). Konieczne stało się bowiem uwzględnienie zarówno projektowanych przepisami niniejszej ustawy instytucji, aktów planistycznych, jak i jednocześnie skorelowanie ich ze zmianami **planowanymi do wprowadzenia na gruncie rządowego projektu/wprowadzonymi na gruncie** ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3097). Art. 154 ust. 1 aktualnie obowiązującej ustawy stanowi, że wyboru właściwego podejścia oraz metody i techniki szacowania nieruchomości dokonuje rzeczoznawca majątkowy, uwzględniając w szczególności cel wyceny, rodzaj i położenie nieruchomości, przeznaczenie w planie miejscowym, stan nieruchomości oraz dostępne dane o cenach, dochodach i cechach nieruchomości podobnych. **Proponowany/Wprowadzony** na gruncie **projektu ustawy/ustawy** o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw art. 154 ust. 2 miałyby stanowić, iż w przypadku braku planu miejscowego przeznaczenie nieruchomości ustala się na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Natomiast propozycja brzmienia art. 154 ust. 3 jest następująca: „3. W przypadku

braku planu miejscowego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości oraz ustalenia planu ogólnego gminy.". Obecna regulacja wskazuje zaś, że w przypadku braku studium lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości. **Rządowa propozycja obejmuje/Ostatnie zmiany obejmują** więc konieczność uwzględniania wprowadzanego aktu planistycznego, jakim jest plan ogólny gminy oraz faktycznego sposobu użytkowania nieruchomości.

Wydaje się jednak, że wobec wprowadzanych w art. 1 niniejszej ustawy zmian, należało także w art. 153 ust. 3 uzupełnić, iż w przypadku braku planu miejscowego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględnia się faktyczny sposób użytkowania nieruchomości oraz alternatywnie, ustalenia strategii rozwoju gminy, planu ogólnego bądź kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych ustalonych w odrębnej uchwale rady gminy. Zmiana ta służy nadaniu spójnej terminologii, ale ma także za zadanie wprowadzenie przy dokonywaniu wyboru właściwej metody i techniki szacowania nieruchomości konieczne jest uwzględnianie planów samorządów terytorialnych uchwalonych w innych niż plan ogólny dokumentach planistycznych, co ma bezpośredni wpływ na ustalanie ww. metody i techniki.

12) Przepisy przejściowe i końcowe

Zmiany przewidziane w niniejszym projekcie ustawy implikują konieczność dostosowania przepisów niektórych aktów wykonawczych wydanych na podstawie:

- a) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, w szczególności aktów wykonawczych odnoszących się do projektów zagospodarowania złoża oraz planów ruchu zakładów górniczych; dokumenty te dla spójności i szczelności wprowadzanych regulacji powinny uwzględniać co najmniej zakres kierunków zagospodarowania terenów pogórnicych;
- b) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności aktów wykonawczych odnoszących się do zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, określenia wzoru formularza wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy oraz oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzjach wydanych na podstawie ww. wniosków;
- c) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, w szczególności aktów wykonawczych odnoszących się do sposobu i trybu przeprowadzania przetargów

oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz uwłaszczenia osób prawnych nieruchomościami będącymi dotychczas w ich zarządzie lub użytkowaniu.

W związku z powyższym, na podstawie art. 18 dotychczasowe rozporządzenia w sprawie:

- 1) szczegółowych wymagań dotyczących projektów zagospodarowania złóż;
- 2) planów ruchu zakładów górniczych;
- 3) szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych;
- 4) wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 5) określenia wzoru formularza wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy;
- 6) oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy;
- 7) sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości;
- 8) przepisów wykonawczych dotyczących uwłaszczenia osób prawnych nieruchomościami będącymi dotychczas w ich zarządzie lub użytkowaniu

– zostaną czasowo utrzymane w mocy do czasu wejścia w życie rozporządzeń wydanych na podstawie znowelizowanych przepisów ustawy zmieniającej, w nieprzekraczalnych terminach wskazanych odpowiednio dla każdego z przypadków.

Wejście w życie przepisów niniejszego projektu ustawy zaplanowano na po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, które – z uwagi na konieczność dostosowania i wdrożenia procedur administracyjnych wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.